

Mer handlekraft – mindre forsiktighet

Helén Ingrid Andreassen
Dalsbergstien Hus, Velferdsetaten, Oslo kommune
helen.ingrid@gmail.com

I valgkampen har flere etterlyst tydeligere forskjeller mellom kandidatene. For meg handler forskjellen ikke bare om hva vi mener, men om viljen til å si ifra.

Helén Ingrid Andreassen stiller til valg som visepresident for tariff og arbeidsliv i Psykologforeningen.

Jeg stiller til valg som visepresident for tariff og arbeidsliv fordi jeg ønsker en mer handlekraftig og tydelig fagforening. En forening som tar sin rolle som samfunnsaktør på alvor, og som bruker psykologers faglige autoritet til å forbedre både vår egen arbeidshverdag og systemene vi er en del av.

Jeg ønsker å bli valgt, sammen med Hanne Indregard Lind og Ole André Solbakken. Vi har ulike erfaringer og styrker, men deler et sterkt ønske om å gjøre Psykologforeningen mer åpen, mer engasjert og mer tydelig.

I denne valgkampen har flere etterlyst tydeligere forskjeller mellom kandidatene. For meg handler forskjellen ikke bare om hva vi mener, men om viljen til å si ifra. Min motkandidat til visepresidentvervet er en dyktig og erfaren kollega, som jeg har stor respekt for. Samtidig representerer vi ulike retninger. Jeg mener Psykologforeningen bør i større grad bruke sin posisjon til å påvirke, ikke bare forvalte. Jeg har også andre politiske prioriteringer enn Psykologforeningen i dag, som jeg her vil si mer om.

Forhandlinger og politikk – to sider av samme ansvar

Å forhandle lønn og arbeidsvilkår er en kjerneoppgave i vervet som visepresident for tariff og arbeidsliv. Jeg støtter Psykologforeningens lønnspolitikk, som har gitt gode resultater over tid. Jeg er hovedtillitsvalgt i Oslo kommune, og har bred erfaring fra både forhandlinger, politikk og organisasjonsliv. Jeg vet hva som kreves for å videreføre og styrke dette arbeidet.

Men lønnsforhandlinger alene er ikke nok. Skal vi ta Psykologforeningens hovedsatsingsområde «Helse gjennom arbeid» på alvor, må vi også mene noe om hvordan arbeidslivet bør organiseres. For oss selv og for andre. Jeg savner tydeligere politiske initiativ og en retning som tar fagets rolle mer på alvor.

Psykologer trenger mer tid med pasienter, mer rom for tjenesteutvikling og myndighet til å følge faglige vurderinger. Vi må bort fra produksjonskrav i spesialisthelsetjenesten og ineffektiv bruk av psykologer i kommunene. Når søkelyset flyttes fra fag til inntjening, mister vi både kvalitet og mening i arbeidet vårt.

Mange opplever at tid med pasienter viker for produksjonskrav, skjemaer og prestasjonsmålinger. I stedet for tillit og faglig skjønn møter vi systemer som bygger på antakelsen om at ansatte må styres, telles og kontrolleres. Psykologenes autonomi, motivasjon og muligheten til å levere god behandling er i spill.

Rundt om i landet ser vi bekymringsfulle nedbemanningsprosesser, tilbud som legges ned eller trues med nedleggelse. Prosessene vi ser i Helse Nord, er antagelig noe resten av landet vil få kjenne på om kort tid. Når færre yrkesaktive skal dekke stadig større behov, utfordres både kapasiteten og kvaliteten i tjenestene. Her må Psykologforeningen være i førersetet.

Vi må bruke vår stemme for å sikre at faglige hensyn får plass i diskusjoner om tjenestemodeller, prioriteringer og bemanning. I distriktene er det avgjørende at vi tenker nytt om organisering og tilgjengelighet, samtidig som vi står fast på prinsippet om å sette faget først.

Utfordringene gjelder ikke bare oss som psykologer. Som fagforening må vi også løfte blikket og delta i debatten om hvordan arbeidslivet utvikles mer generelt. Psykologien gir oss kunnskap om hva som faktisk fremmer helse og arbeidskapasitet: stabilitet, rolleavklaring, mulighet til å påvirke egen arbeidssituasjon, tid til restitusjon og støttende relasjoner. Psykologforeningen har mulighet til å være en stemme for et mer inkluderende og helsefremmende arbeidsliv, vi må bare bruke den.

Heve stemmen for faget

Vi kan heve denne stemmen i samfunnet og i den politiske debatten. I skolen ser vi at stadig flere barn får diagnoser, ofte som inngangsbillett til hjelp. Samme situasjon gjelder voksne: For å få sykemelding eller arbeidsavklaringspenger kreves det en diagnose. Psykososiale belastninger som sorg eller høy omsorgsbyrde gir i seg selv sjelden rett til støtte.

Systemet snevrer inn hva som regnes som «gyldig lidelse», og skyver normalitet inn i patologiske rammer. Her har psykologer en viktig rolle. Vi kan bidra til et bredere normalitetsbegrep og mindre patologisering – og samtidig støtte myndighetene i å skape miljøer med mindre stress og press. Flere lavterskeltilbud er også en viktig del av dette.

Som forening kan vi bruke faget vårt til å fremme et bedre samfunn på flere arenaer – ikke bare for våre egne medlemmer, men for barn, unge, voksne og eldre som møter et system som ofte krever sykdom for å gi hjelp. Faglig engasjement i praksis må få plass i foreningens politiske arbeid.

Tydelig tale når tjenester trues

Når faglig autonomi svekkes, når psykologstillinger kuttes, og når pasienttid forsvinner i byråkrati, må vi bruke stemmen vår. Når og hvordan vi uttaler oss kritisk, er en viktig avveining, men er strategisk riktig langt oftere enn det som har vært praksis til nå.

Politikere og helsemyndigheter tåler saklig kritikk, særlig når den kommer fra en forening med faglig tyngde og profesjonalitet. Vi skylder både medlemmene og pasientene våre å være tydelige når tjenester svekkes og faglighet presses tilbake.

Dagens politikk er forsiktighet fremfor tydelighet. Strategien ser ut til å handle om at en god relasjon til myndighetene betyr å være enig så ofte som mulig, og helst ikke uttale seg så mye kritisk. Men fra terapirommet vet vi at en god relasjon tåler mer. Å være forsiktige gir kanskje ro på kort sikt, men det skaper ikke endring. Vi trenger en forening som både samarbeider og sier ifra.

En forening med retning

Dette valget handler om retning. Skal vi være en fagforening som tilpasser oss – eller en som setter tydelig kurs, sier ifra og bruker faglig autoritet med klokskap og styrke? Å være stille er ikke nøytralt, det er å akseptere utviklingen.

Jeg vet hvilket valg jeg har tatt. Det er på tide å løfte blikket – og taket.

Referanser

- Bruntveit, B. (2025, 25. april). Derfor er jeg den beste kandidaten. *Tidsskrift for Norsk psykologforening*. <https://www.psykologtidsskriftet.no/artikkel/2025as04ae-Derfor-er-jeg-den-beste-kandidaten>
- Lind, H. I. (2025, 9. mai). Tid for å løfte taket. *Tidsskrift for Norsk psykologforening*. <https://www.psykologtidsskriftet.no/artikkel/2025as05ae-tid-for-lofte-taket>
- Solbakken, O. A. (2025, 2. mai). Framlengs inn i framtiden. *Tidsskrift for Norsk psykologforening*. <https://www.psykologtidsskriftet.no/artikkel/2025as05ae-Framlengs-inn-i-framtiden>